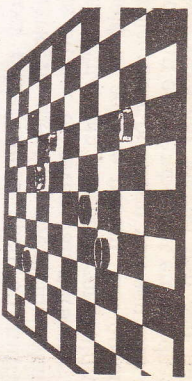

Winnende aanval in Keller-variant

15-4-1989

door
Eric van Dusseldorp

ER ZIJN van die openingsvarianten, die men in de wedstrijdpraktijk, met name ook op het allerhoogste niveau, elke keer weer opnieuw aantreft.

Zo is de bekende Keller-variant, genoemd naar wijlen R. C. Keller, tienvoudig kampioen van Nederland, nog steeds onderwerp van discussie en analyse. Zelf had de legendarische Keller de volgende opening in gedachte: 1. 33-29, 17-22; 2. 39-33, 11-17; 3. 44-39; 6-11; 4. 50-44, 1-6; 5. 31-26, 16-21; 6. 32-28, 19-23; 7. 35-30, 10-14; 9. 30-24, 21-27; 10. 37-31, en nu het rustige 14-19 (en geen 20-25 vanwege 24-19, 29x20, 34-29, 39x10 en 33-18 met schijf winst, evenmin 4-10 want dan volgt

24-19, 34-30 en 33-28 met dam). Zie diagram I

Vanuit de diagramstand ontwikkelde zich dan steevast een nogal rustige partij van aanval (zwart) versus omsingeling (wit). Bij minder sterke witspelers diende men de term „omsingeling” al gauw te vervangen in „verdediging”.

In 1968, tijdens het wereldkampioenschap, bliezen Ton Sijbrands en Harm Wiersma de Keller nieuw leven in, door de introductie van de zet 9... 23-28! (in plaats van 21-27). Wiersma, die met wit speelde, pakte dit nieuwtje niet goed aan. In een historische partij, met wisselende kansen, verzuimde diezelfde Wiersma later een fraaie winst d.m.v. een dubbeloffer.

De theoretische variant, die n.a.v. deze partij ontstond, luidde (na 9... 23-28): 10. 37-31, 21-27; 11. 42-37, 5-10; 12. 40-35, 28-32; 13. 37x28, 18-23; 14. 28x19, 14x23; 15. 29x18, 20x40; 16. 45x34 met een toch wel interessante stelling, die opmerkelijk genoeg tegenwoordig weer aan

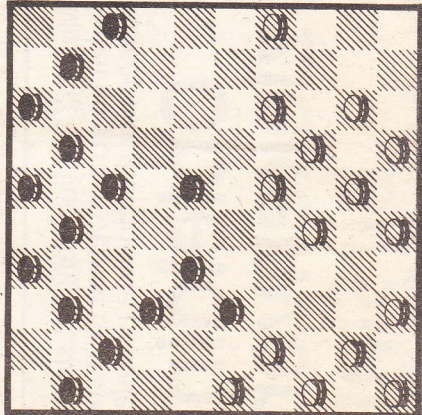

DIAGRAM I

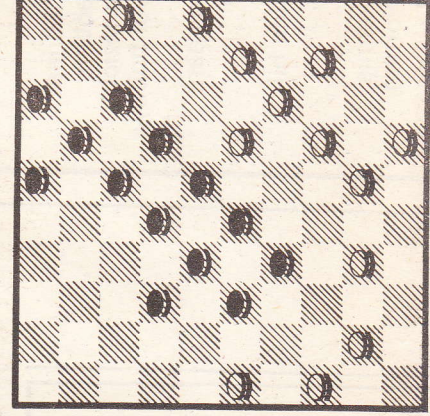

DIAGRAM II

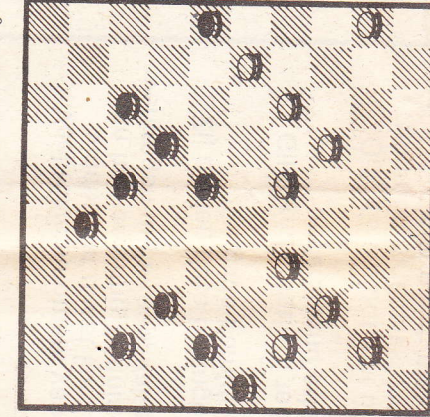

DIAGRAM III

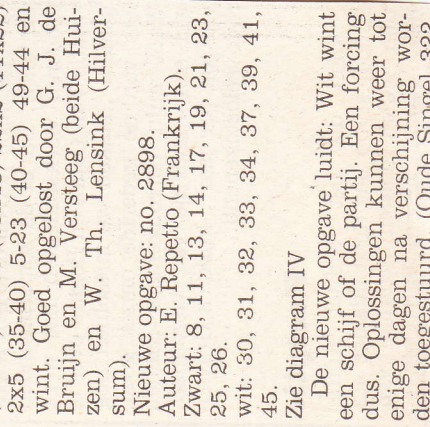

DIAGRAM IV

populariteit wint. Bovengenoemde opening kwam o.a. op het bord in de partij A. Baljakin-G. Jansen (Coupe du Monde, Cannes), die door de Nederlander werd gewonnen. Zie diagram II

Natuurlijk is er voor zwart geen enkele verplichting om al in zo'n vroeg stadium de beide velden 27 en 28 te bezetten. In de loop van de jaren '70 werd het erg populair om wit de gelegenheid te geven om naar veld 15 te ruilen, door (op een moment dat dat kan) 20-25 te spelen. Er ontstaat dan een bijzonder interessant en principieel stellingenbeeld, waar nog steeds het laatste woord niet over gezegd is.

Vaak staat de laatste partij tussen twee grootmeesters gelijk aan de laatste ontwikkeling met betrekking tot de Keller-variant. In het afgelopen kampioenschap van Nederland brachten Jannes van der Wal (wit) en Rob Clerc deze opening weer eens op het bord.

Partij:
Zwart: R. Clerc

Wit: J. v.d. Wal
1. 33-29, 17-22; 2. 39-33, 11-17; 3. 44-39, 6-11; 4. 31-26, 1-6; 5. 50-44, 16-21; 6. 32-28, 19-23; 7. 28x19, 14x23; 8. 35-30, 10-14; 9. 30-24, 5-10.

Deze set is vermoedelijk afkomstig van de Amsterdammer Herman van Westerloo. Althans, Van Westerloo is degene die heeft aangevoerd dat zwart geen vrees hoeft te hebben voor 33-28 (22x33) 39x19 (14x23) 38-32.

10. 37-31, 20-25; 11. 24-20, 15x24; 12. 29x20, 11-16; 13. 20-15, 7-11; 14. 40-35, 14-19; 15. 44-40, 10-14; 16. 41-37, 2-7; 17. 33-29, 19-24; 18. 29x20, 14-19; 19. 35-30, 25x14; 20. 40-35, 22-27; 21. 31x22, 17x28; 22. 26x17, 12x21; 23. 36-31, 7-12; 24. 31-26, 11-17; 25. 30-25, 17-22; 26. 26x17, 12x21; 27. 38-33, 6-11.

Jannes heft de helft van zijn doel bereikt: het vastzetten van zijn tegenstander aan de rechterkant van het bord.

De praktisch leest, dat het moeilijk

is om zwart aan de linkerkant eveneens op te sluiten. Vaak moet wit „loslaten” door de verplichting om zelf te zetten. Toch is de Rus Wadim Wirny er eens in geslaagd om niemand minder dan ex-wereldkampioen Harm Wiersma aan beide vleugels vast te zetten en zodoende te verslaan.

28. 46-41, 21-26; 29. 41-36, 16-21; 30. 35-30, 21-27; 31. 37-31, 26x37; 32. 42x31, 8-12; 33. 45-40, 27-32; 34. 31-26, 11-16; 35. 33-29, 12-17; 36. 48-42, 16-21; 37. 47-41, 21-27.

Zie diagram III
38. 40-35, 17-21; 39. 26x17, 22x11; 40. 43-38, 32x43; 41. 39x48, 11-17; 42. 49-43, 17-21; 43. 41-37,...

Wit moet definitief loslaten. De gevolgen zijn, zoals haast altijd in dit soort situaties, desastreus.

43... 28-32; 44. 37x28, 23x32; 45. 29-24, 21-26; 46. 24-20, 18-22; 47. 34-29, 3-8; 48. 42-37, 32x41; 49. 36x47, 13-18; 50. 29-23, 18x29; 51. 30-24, 19x30; 52. 35x33, 27-31; 53. 48-42, 31-37; 54. 42x31, 26x37; 55. 43-39, 22-27; en wit gaf het op.

Oplossing vorige opgave: nu 2808.

D. Vuurboom
Zwart: 6, 7, 8, 10, 11, 19, 24, 31, 36, 37.

Wit: 24, 22, 33, 35, 39, 42, 46, 47, 48, 49.

Wit wint door 48-43 (37x48) 47-41 (36x47) 21-17 (47x29) 35-30 (24x35) 39-33 (28x48) 22x2 (11x22) 2x5 (35-40) 5-23 (40-45) 49-44 en wint. Goed opgelost door G. J. de Bruijn en M. Versteeg (beide Huisen) en W. Th. Lensink (Hilversum).

Nieuwe opgave: no. 2898.

Auteur: E. Repetto (Frankrijk).

Zwart: 8, 11, 13, 14, 17, 19, 21, 23, 25, 26.

wit: 50, 31, 32, 33, 34, 37, 39, 41, 45.

Zie diagram IV

De nieuwe opgave luidt: Wit wint een schijf of de partij. Een forcing dus. Oplossingen kunnen weer tot enige dagen na verschijning worden toegestuurd. (Oude Singel 322, 2312 RK Leiden).